

Sygn. akt V GC 227/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Maciej Rzewuski,
Protokolant:	stażysta Arkadiusz Koziół

po rozpoznaniu w dniu 06 lutego 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa

(...)z siedzibą w W. O. (...)w O.

przeciwko T. R.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. nakazuje ściągnąć od powódki (...)z siedzibą w W. O. (...)w O. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 13,40 (trzynaście 40/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

/SSR del. Maciej Rzewuski/

Sygn. akt: V GC 227/16

UZASADNIENIE

Powódka (...) w W. O. (...) w O. wniosła o zapłatę od pozwanego T. R. na swoją rzecz kwoty 570.421,25 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 listopada 2014 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że Z.R. (...) Sp. z o.o. w T. dzierżawiła od powódki nieruchomości rolne o nazwie (...) położone w K. o łącznej powierzchni 333,6538 ha. Wobec zaprzestania płacenia czynszu dzierżawnego powódka wystąpiła do Sądu Okręgowego w Olsztynie z pozwem przeciwko Spółce z o.o. i poręczycielowi o zapłatę należności. Na podstawie uzyskanych tytułów wykonawczych powódka wszczęła postępowania egzekucyjne przeciwko Z.R. W., które zostały umorzone z uwagi na ich bezskuteczność. Przedmiotem powództwa jest należność z tytułu czynszu dzierżawnego za 2007 r., dochodzona na podstawie art. 299 k.s.h. W okresie od 23 sierpnia 2005 r. do 4 stycznia 2008 r. prezesem zarządu Z.R. (...) Sp. z o.o. był pozwany T. R., który nie podjął czynności w celu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki. W piśmie z dnia 13 listopada 2014 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty należności. Ponieważ pozwany nie odebrał wezwania, powódka wystąpiła do Urzędu Miasta O. o potwierdzenie jego adresu zameldowania (k.3-4).

W odpowiedzi na pozew pozwany T. R. wniósł o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

W uzasadnieniu wskazał, że nie może odpowiadać za zobowiązania Z.R. W., gdyż w dniu 4 stycznia 2008 r. przestał pełnić funkcję prezesa zarządu tej Spółki. Nadto, w dacie tej Spółka pozostawała w dobrej kondycji finansowej, a w magazynach była pszenica o wartości ok. 2.760.000,00 zł. Nadmienił, że o długi Spółki, dochodzonym pozew, dowiedział się dopiero z chwilą doręczenia mu odpisu pozwu (k.69-70).

W piśmie procesowym z dnia 2 lutego 2016 r. powódka wskazała, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia jest chybiony, ponieważ stroną umowy dzierżawy nie był pozwany lecz Spółka, której należności zostały stwierdzone nakazami zapłaty wydanymi przez Sąd Okręgowy w Olsztynie. Nadto podniosła, że pozwany nie przedstawił sprawozdań, bilansów ani innych dokumentów finansowych z okresu pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu Z.R. W., które umożliwiłyby ustalenie kondycji finansowej Spółki (k.75-75v).

W piśmie procesowym z dnia 23 lutego 2016 r. pozwany podkreślił, że w dacie jego rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu Z.R. W., brak było przesłanek do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki. W jej magazynach było zboże wartości ok. 2.760.000,00 zł. Poza tym, Agencja (...) przyznała Spółce dotacje unijne w kwocie 366.000,00 zł, z terminem płatności do maja 2008 r. Dodał, że z uwagi na fakt zaprzestania członkostwa w zarządzie Z.R. W., od 2008 r. nie ma dostępu do żadnej dokumentacji, w tym również finansowej Spółki (k.81-81v).

Na rozprawie sądowej w dniu 8 kwietnia 2016 r. pełnomocnik powódki sprecyzował, że kwota dochodzona pozew obejmuje całą należność zasądzoną nakazem zapłaty z dnia 30 października 2008 r. (I Nc 52/08) wraz z odsetkami, kosztami procesu i kosztami egzekucji oraz część należności zasądzonych nakazem zapłaty z dnia 3 lipca 2009 r. (I Nc 77/09), w kwocie 738,44 zł (k.90).

Na rozprawie sądowej w dniu 6 lutego 2017 r. pozwany podtrzymał zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przeciwko niemu w niniejszym postępowaniu. Dodał konsekwentnie, że o zaległości Spółki dowiedział się dopiero z chwilą otrzymania odpisu pozwu (k.252).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Od dnia 22 stycznia 2004 r. Z.R. (...) Spółka z o.o. w T. (poprzednia nazwa: Z.R. (...) Sp. z o.o.) dzierżawiła od (...) w W. O. (...) w O. nieruchomości rolne położone w K., o nazwie (...) o łącznej powierzchni 333,65 ha.

(bezsporne; umowa dzierżawy z załącznikami – k.9-26, umowa Spółki z o.o. – k.51-56)

Z.R. W. nie opłaciła czynszu dzierżawnego za 2007 r. Należności tych (...) O. (...) w O. dochodziła od Spółki i poręczyciela w postępowaniach sądowych pod sygn. I Nc 52/08 i I Nc 77/09. Postępowania zakończyły się wydaniem przez Sąd Okręgowy w Olsztynie nakazów zapłaty w postępowaniach nakazowych w dniach 30 października 2008 r. (I Nc 52/08) i 3 lipca 2009 r. (I Nc 77/09).

(bezsporne; nakazy zapłaty – k.27, 28, akta spraw I Nc 52/08 i I Nc 77/09)

Na podstawie wskazanych tytułów wykonawczych (...) O. (...) w O. wszczęła postępowania egzekucyjne przeciwko Z.R. W..

(bezsporne; postanowienia komornicze – k.29-34, 94-99, 108, akta spraw Km 538/09, Km 589/10, Km 378/09, Km 2836/09, Km 3/13 i Km 121/12)

Postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km 538/09, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla W. Ż. w W., wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, zostało umorzone postanowieniem z dnia 25 marca 2010 r. Odpis tego postanowienia doręczono (...) O. (...)w O. dnia 30 marca 2010 r.

(bezsporne; odpis postanowienia komorniczego – k.29, dowód doręczenia – k.19 akt Km 538/09)

Postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km 589/10, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w K., wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, zostało umorzone postanowieniem z dnia 24 lutego 2011 r. Odpis tego postanowienia doręczono (...) O. (...) w O. w dniu 2 marca 2011 r.

(bezsporne; odpis postanowienia komorniczego – k.30, dowód doręczenia – akta Km 589/10)

Postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km 378/09, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B., wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, zostało umorzone postanowieniem z dnia 20 lutego 2012 r. Odpis tego postanowienia doręczono (...) O. (...) w O. w dniu 1 marca 2012 r.

(bezsporne; odpis postanowienia komorniczego – k.31, dowód doręczenia – k.78 akt Km 378/09)

Postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km 2836/09, prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B., na podstawie art. 823 k.p.c. zostało umorzone postanowieniem z dnia 31 grudnia 2012 r.

(bezsporne; odpis postanowienia komorniczego – k.32)

W okresie od 23 sierpnia 2005 r. do 4 stycznia 2008 r. funkcję prezesa zarządu Spółki Z.R. W. pełnił T. R..

(bezsporne; odpisy KRS – k.35-47, informacja SR Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 30 października 2014 r. – k.48; uchwały Zgromadzenia Nadzwyczajnego Wspólników – k.49-50, 57-59)

W piśmie z dnia 13 listopada 2014 r. (...) O. (...) w O. wzywała T. R. do zapłaty kwoty 570.421,25 zł w terminie do dnia 26 listopada 2014 r. Korespondencję awizowano.

(bezsporne; wezwanie do zapłaty – k.61-62)

Z.R. (...) Sp. z o.o. otrzymała płatności bezpośrednie za 2007 r. w wysokości 357.995,25 zł.

(dowód: pismo z AriMR – k.166)

Postanowieniem z dnia 10 marca 2010 r., X GU 7/09/9, Sąd Rejonowy K. W.w K.oddalił wniosek (...) S.A. w W. o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika Z.R. (...) Sp. z o.o. w T..

(dowód: odpis postanowienia sądowego z załącznikami – k.192-212)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z regulacją art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. W myśl § 2 przepisu członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Przepisy § 1 i 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu (§ 3). Ciężar wykazania okoliczności zwalniających z odpowiedzialności spoczywa na pozwanym członku zarządu.

W tym miejscu należy podkreślić, że ustalony w sprawie stan faktyczny właściwie pozostawał między stronami niesporny. Istnienie zobowiązania i fakt bezskuteczności egzekucji strona powodowa wykazała przedkładając tytuły wykonawcze przeciwko Spółce Z.R. W. i postanowienia komornicze stwierdzające bezskuteczność egzekucji. Pozwany okoliczności tych nie kwestionował, negując jedynie podstawę własnej odpowiedzialności.

W sprawie bezsporne więc było, a nadto wynikało wprost z przedłożonych dokumentów, że powódce przysługiwały stwierdzone nakazami zapłaty roszczenia o zapłatę wobec Spółki Z.R. W., których egzekucja okazała się bezskuteczna. Niesporne było również to, że pozwany był prezesem zarządu dłużnej Spółki. Sąd uznał wszystkie przedłożone do akt sprawy dokumenty za wiarygodne, albowiem ich autentyczność i treść nie były kwestionowane przez żadną ze stron w jakimkolwiek zakresie.

Strona pozwana podniosła natomiast, że w dacie rezygnacji z funkcji prezesa zarządu Z.R. W., kondycja finansowa Spółki była dobra i z pewnością nie uzasadniała potrzeby złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Pozwany podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia, który w ocenie Sądu jest zasadny, chociaż nie z przyczyn, które wskazano w odpowiedzi na pozew.

Konsekwencją dominującego zarówno w orzecznictwie, jak i w literaturze poglądu w przedmiocie charakteru prawnego odpowiedzialności z art. 299 k.s.h., jako odpowiedzialności odszkodowawczej *ex delicto*, jest przyjęcie za podstawę prawną rozstrzygania kwestii przedawnienia roszczeń z tego tytułu art. 442¹ k.c. (tak SN: w wyroku z dnia 28 stycznia 2004 r., IV CK 176/02, Wokanda 2004, nr 9, poz. 7; w wyroku z dnia 2 października 2007 r., II CSK 301/07, LEX nr 332957; w wyroku z dnia 2 października 2008 r., II CSK 183/08, LEX nr 470012; w uchwale siedmiu sędziów z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20; w wyroku z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 635/09, LEX nr 741022 i w wyroku z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 441/14, Biul.SN 2015, nr 8, poz. 9; Z. Jara, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Lex/el. 2017, Nb 73 i n.; M. Sieradzka, Glosa do uchwały SN(7) z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, Glosa 2009, Nr 3, s. 24 i n.; J.A. Witosz, Glosa do uchwały SN(7) z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, Pr.Sp. 2009, Nr 11, s. 15 i n.). Oznacza to poddanie tego roszczenia trzyletniemu terminowi przedawnienia, na który *de facto* powołał się pozwany (*vide*: k.69).

Nie jest natomiast jednolicie rozstrzygana w judykaturze kwestia momentu, od którego przedawnienie takie rozpoczyna swój bieg. W wyroku z dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 417/06 (MoP 2007, nr 5, s. 229) Sąd Najwyższy stwierdził, że termin przedawnienia roszczeń wobec członków zarządu spółki z o.o. rozpoczyna swój bieg od momentu uzyskania przez wierzyciela świadomości, że wyegzekwowanie długu od spółki jest niemożliwe (tak też SN w wyroku z dnia 18 lutego 2015 r., I CSK 9/14, LEX nr 1661932). Przyjmuje się przy tym, że stan ten występuje w zasadzie od dnia bezskuteczności egzekucji wierzytelności, objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce. Z reguły bowiem już wtedy, tj. gdy egzekucja tej wierzytelności okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej za jej naprawienie (tak SN w uzasadnieniu uchwały siedmiu sędziów z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20).

Jednocześnie podkreśla się, że nie można w każdym przypadku utożsamiać uzyskania przez wierzyciela wiedzy o niemożności uzyskania zaspokojenia wierzytelności od spółki z powzięciem wiadomości o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (tak SA w W. w wyroku z dnia 15 czerwca 2012 r., I ACA 1098/11, LEX nr 1216416; podobnie SN w wyroku z dnia 18 lutego 2015 r., I CSK 9/14, LEX nr 1661932, w którym podkreślono, że świadomość bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce nie musi łączyć się wyłącznie z doręczeniem postanowienia komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego; może ona wynikać z każdego innego dowodu wskazującego na to, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie zobowiązania dochodzonego w drodze powództwa z art. 299 k.s.h.). W wyroku z dnia 3 listopada 2011 r., I ACA 447/11 (OSAB 2011, Nr 4, s. 16-24) Sąd Apelacyjny w B. uznał trafnie, że informacje wskazujące na niemożność uzyskania zaspokojenia z majątku dłużnej spółki, uzyskane przed umorzeniem postępowania z powodu bezskuteczności egzekucji, muszą być na tyle istotne, żeby z obiektywnego punktu widzenia stwarzały wierzycielowi podstawę do odpowiedniej konkluzji odnośnie do wyrządzenia mu szkody w jego mieniu.

Dopiero z tą datą można wiązać początek biegu przedawnienia roszczenia z art. 299 § 1 k.s.h. przeciwko członkom zarządu spółki.

Konkludując, termin przedawnienia roszczeń wobec członków zarządu spółki z o.o. rozpoczyna bieg od momentu uzyskania przez wierzyciela świadomości, że wyegzekwowanie długu od spółki jest niemożliwe (tak SN w wyroku z dnia 31 października 2007 r., II CSK 417/06, MoP 2007, Nr 5, s. 229). Jak trafnie zważył Sąd Apelacyjny w G. w wyroku z dnia 27 stycznia 2010 r., I Aca 1269/09 (POSAG 2010, Nr 3, s. 3) bieg terminu przedawnienia roszczenia przeciwko członkowi zarządu spółki z o.o. rozpoczyna się najpóźniej w dniu doręczenia wierzycielowi spółki postanowienia komornika o umorzeniu egzekucji prowadzonej z jej majątku z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Postanowienie o umorzeniu egzekucji jest bowiem uznawane za w pełni wystarczający środek dowodowy, za pomocą którego wierzyciel może wykazać bezskuteczność egzekucji z majątku spółki; dokument ten potwierdza, że z egzekucji nie uzyska on sumy wyższej od kosztów egzekucji (vide: wyroki SN z dnia 2 października 2007 r., II CSK 301/07, LEX nr 332957 i z dnia 14 lipca 2010 r., V CSK 30/10, LEX nr 852596, w których podkreślono, że bieg terminu przedawnienia roszczenia z art. 299 § 1 k.s.h. należy liczyć od dnia dowiedzenia się przez powoda o wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego, o ile z treści tego postanowienia wynika oczywisty brak majątku spółki na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego; z tym bowiem dniem powód dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia; podobnie SA w W. w wyroku z dnia 16 kwietnia 2013 r., I Aca 1230/12, LEX nr 1353882, zgodnie z którym za właściwy moment skutkujący powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowawczego opartego na art. 299 k.s.h. uznać należy otrzymanie od komornika sądowego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego). Zakładając powszechną znajomość wpisów do KRS, z chwilą dowiedzenia się o bezskuteczności egzekucji, wierzycielowi znana jest również osoba zobowiązana do naprawienia szkody (tak SN w wyroku z dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 417/06, MoP 2007, Nr 5, s. 229).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy trzeba pamiętać, że powódka dochodziła roszczenia, którego niemożność egzekucji stwierdzona została już w marcu 2010 r. postanowieniem Komornika Sądowego w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego (Km 538/09). Co więcej, tożsame postanowienia zostały wydane w sprawach egzekucyjnych o sygn. Km 589/10 – w dniu 24 lutego 2011 r. i Km 378/09 – w dniu 20 lutego 2012 r. Odpisy tych orzeczeń doręczono wierzycielowi egzekwującemu (powódce) odpowiednio w dniach 2 marca 2011 r. (Km 589/10) i 1 marca 2012 r. (Km 378/09). Podkreślenia wymaga, że każde z trzech postępowań egzekucyjnych prowadzone było przez innego komornika (tj. Komornika Sądowego przy SR dla W. Ż. w W., Komornika Sądowego przy SR w K.i Komornika Sądowego przy SR w B.). W uzasadnieniach tych postanowień wskazano jednak spójnie, że „nie odnaleziono żadnego majątku dłużnika” (Km 538/09), „egzekucja z ruchomości, wierzytelności i kont bankowych okazała się bezskuteczna” (Km 589/10), „dłużnik nie posiada żadnych ruchomości, ani innego majątku, a z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucji” (Km 378/09). Żadne ze wskazanych postanowień nie zostało zaskarżone przez (...) O. (...) w O. występującej w roli wierzyciela egzekwującego. Tym samym, w dacie 1 marca 2012 r. powódka dysponowała aż trzema różnymi zawiadomieniami komornicznymi o bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko Spółce Z.R. W.. Mimo to, nie zdecydowała się na wniesienie powództwa przeciwko prezesowi zarządu tej Spółki aż do dnia 14 grudnia 2015 r. Uznając za usprawiedliwione w świetle dokonanych ustaleń przyjęcie daty, od której zaczął biec termin przedawnienia roszczenia dochodzonego pozewem – według doręczenia powódce pierwszego zawiadomienia o bezskuteczności egzekucji (w dniu 30 marca 2010 r.) konsekwentnie należało uznać, że w dacie wniesienia pozwu, tj. w dniu 14 grudnia 2015 r. roszczenie to było przedawnione.

Podkreślenia wymaga, że strona powodowa była w pełni świadoma zgłoszonego przez pozwanego już w odpowiedzi na pozew zarzutu przedawnienia dochodzonego roszczenia, podtrzymanego na rozprawie sądowej w dniu 6 lutego 2017 r. Powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazała jednak, ani nawet nie uprawdopodobniła, by bieg terminu przedawnienia został przerwany, tudzież by doznana przez nią szkoda była wynikiem przestępczego niezgłoszenia w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (w tym przypadku znalazłby bowiem zastosowanie przepis art. 442¹ § 2 k.c., przewidujący dwudziestoletni termin przedawnienia – tak SN w wyroku z dnia 24 lipca 2014 r., II CSK 582/13, LEX nr 1504753).

Pełnomocnik powódki w piśmie procesowym z dnia 2 lutego 2016 r. – odnosząc się do podniesionego zarzutu przedawnienia – wskazał jedynie, że „pozwany nie był stroną umowy dzierżawy nieruchomości, lecz Spółka, której należności z tytułu czynszu dzierżawnego zostały stwierdzone nakazami zapłaty” (vide: k.75).

Rzeczony twierdzenie pełnomocnika powódki jest niesporne, jakkolwiek trzeba zważyć, że przedawnienie roszczenia wobec członka zarządu ma charakter niezależny od przedawnienia roszczenia wobec spółki. Odszkodowawczy charakter roszczenia przysługującego wobec członka zarządu przesądza, że roszczenie to jest odrębnym od tego, które jest stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądowym. O ile bowiem orzeczenie sądowe stwierdza zobowiązanie spółki z o.o., o tyle w procesie prowadzonym w oparciu o art. 299 § 1 k.s.h. chodzi o zobowiązanie członka zarządu, zaś istnienie zobowiązania spółki jest jedynie przesłanką tej odpowiedzialności (Z. Jara, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Lex/el. 2017, Nb 73).

Sądowi Okręgowemu znany jest pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w wyroku z dnia 8 marca 2012 r., III CSK 238/11 (L.), według którego niezgłoszenie przez zobowiązanych członków zarządu wniosku o upadłość zadłużonej spółki w czasie właściwym w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. może być niekiedy kwalifikowane jako występki określony w art. 586 k.s.h. lub w art. 301 § 3 k.k. Sąd rozpoznający sprawę może więc na podstawie zebranego materiału dowodowego ocenić zachowanie się pozwanego w omawianym zakresie jako zachowanie noszące znamiona przestępstwa, gdy powstaje kwestia prawnej kwalifikacji takiego zachowania jako zdarzenia istotnego dla określenia biegu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody. Taka bowiem kwalifikacja czynu członka zarządu otwiera drogę do zastosowania wobec roszczenia z art. 299 § 1 k.s.h. 20-letniego terminu przedawnienia (art. 442¹ § 2 k.c.).

Sąd orzekający in casu nie miał jednak podstaw do poszukiwania dowodów na okoliczność popełnienia przez pozwanego czynu zabronionego, o jakim mowa wyżej. Strona powodowa, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, takich zaś dowodów nie przedstawiła (vide: wyrok SNz dnia 31 stycznia 2007 r., II CSK 417/06, L.).

W tym miejscu trzeba wyraźnie podkreślić, że zgodnie z przepisem art. 3 k.p.c. strony postępowania obowiązane są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Wskazana regulacja prawna jest wyrazem tendencji do poznania prawdy w postępowaniu cywilnym, obejmującej nie tylko sferę uprawnień sądu, lecz także stron i ich pełnomocników, którzy swoim działaniem powinni przyczyniać się do jej wykrycia. Statuuje ona zarazem zasadę kontrydiktoryjności. Zasada prawdy materialnej nie może bowiem przekreślać kontrydiktoryjności procesu, gdyż ciężar wskazania niezbędnych dowodów spoczywa przede wszystkim na stronach procesowych (vide: J. Bodio, Komentarz aktualizowany do art. 3 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex/el. 2014, Nb 1). Tym samym, ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają tę stronę, która nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku. W konsekwencji adresatem normy zawartej w art. 3 k.p.c. nie jest sąd, lecz właśnie strony procesowe i nie można zarzucić, że sąd ją naruszył (vide: wyroki SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99, Lex nr 83805 i z dnia 11 grudnia 1998 r., II CKN 104/98, Lex nr 50663).

Skoro zatem obowiązek (ciężar procesowy) przedstawiania okoliczności faktycznych i dowodów (art. 3 i art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c.) spoczywa na stronach, których aktywna postawa ma istotne znaczenie w przebiegu procesu cywilnego, to oznacza, że to strony w efekcie mają być „siłą napędową” procesu cywilnego. Po zmianach ustrojowych i związanych z tym nowelizacjach procedury cywilnej, m.in. skreśleniu § 2 w art. 3 k.p.c., przyjęto kontrydiktoryjny model postępowania, w którym materiał procesowy dostarczają strony i uczestnicy postępowania (vide: wyroki SN: z dnia 7 maja 2008 r., II PK 307/07, Lex nr 490351; z dnia 4 października 2007 r., V CSK 188/07, Lex nr 485901; postanowienie SN z dnia 7 listopada 2003 r., I CK 176/03; Lex nr 151620; wyrok SA w P. z dnia 29 grudnia 2003 r., I ACa 1457/03, OSA 2005, z. 3, poz. 12). Konkludując, ciężar instruowania procesu spoczywa na stronach, które ponoszą pełną odpowiedzialność za wynik postępowania cywilnego, a zwłaszcza dowodowego.

Poczynione rozważania przemawiały wyraźnie za oddaleniem powództwa, gdyż strona powodowa w żadnym razie nie podważyła, a nawet nie podjęła próby podważenia skuteczności podniesionego przez pozwanego zarzutu

przedawnienia roszczenia objętego żądaniem pozwu. Nie zaoferowała też żadnych dowodów, które uzasadniałyby przyjęcie in concreto, że pozwany dopuścił się występku określonego w art. 586 k.s.h. lub w art. 301 § 3 k.k.

Stosownie do treści art. 83 § 2 i art 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. mając na uwadze, że w niniejszej sprawie Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Olsztynie tymczasowo poniósł wydatki w kwocie 13,40 zł, Sąd orzekł jak w punkcie II wyroku.

/SSR del. Maciej Rzewuski/

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki,
3. za 14 dni lub z apelacją.

O., dnia 17 lutego 2017 r.

/SSR del. Maciej Rzewuski/